

овим одређењем у вези је и теза да *суд укуса којим се неки предмет проглашава лепим под условом неког појма није чист*. Кроз објашњење ове тезе Кант разликује слободну лепоту и придодату лепоту – где прва не претпоставља појам о ономе што предмет треба да буде, а друга претпоставља и појам и сврховитост предмета према том појму. Пример слободне природне лепоте је цвеће, о чијој сврси појмовно не знамо ништа, док лепота човека, коња или зграде упућује на појам њихових сврха, па представља придодату лепоту. Ово објашњење повлачи за собом одређене потешкоће, јер није до краја јасно због чега уз лепоту цвета не можемо узети појам његове сврхе, а уз лепоту коња можемо: Кант то покушава да разјасни примером новозеландских тетоважа: „неки лик могао би се улепшати наразноврснијим увојитим украсима и лаким али правилним цртама, као што то чине Новозеланђани са својим тетовирањем, када при том само не би била у питању нека људска бића“. Другим речима: само суд укуса који се држи слободне лепоте је *чист*, док је суд укуса који се држи придодате лепоте увек *примењен*.

Будући да суд укуса не може бити заснован на појму савршености, потребно је указати на *идеал лепоте*, који се од савршености значајно разликује: ако *идеја* значи умски појам, *идеал* је *представа* неког појединачног бића које је *адекватно идеји*. Идеја, међутим, није заснована на појму ума, него на приказу *уобразиље*, па њена форма није *савршеност*, него *идеал*. Сматра се да Кант у појму придодате лепоте заправо нуди нову врсту односа између лепог и савршеног, чиме се појму савршенства ипак омогућава да буде предметом естетике, чак и у савременој епохи. Кант разликује *нормалну естетичку идеју*, која представља појединачан опажај уобразиље и *идеју ума*, која сврхе човечанства чини принципом просуђивања, којим се оне проказују у појави – ако се не могу чулно представити. Нормална идеја, сматра Кант, није неки *праузор* лепоте, већ *правило*, а – за разлику од нормалне лепоте, које може бити само школско правило, идеал се може очекивати једино на људском лику, јер само он може бити израз *моралног*. Свакако, на основу досадашњег Кантовог излагања, може се закључити да просуђивање према било каквом идеалу лепоте не може бити *чист суд укуса*. Дефиниција лепоте из трећег момента суда укуса гласи: „Лепота јесте форма *сврховитости* једнога предмета, уколико се она на њему опажа *без представе о некој сврси*“. Хегел саматра да је Кантова теорија естетског просуђивања најизгледнија у погледу правог расветљавања појма опажаја: наиме, Кант схвата да постоји још једна врста опажаја осим чулног – интелектуални опажај – што Хегел сматра за изузетно